

**Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli za 2017 r.**

w tym

**Sprawozdanie roczne z realizacji zadań
Miejskiego Programu
Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
na lata 2010 – 2020 za 2017 r.**

Opracował

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli

Akceptował

PREZYDENT MIASTA

Piotr Niedźwiecki

Zduńska Wola, marzec 2018 r.

CZEŚĆ. I. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ ZA 2017 ROK	3
WSTĘP	3
1. SZCZEGÓŁOWY OPIS ZADAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W 2017 ROKU W RAMACH USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ	4
1.1. ŚRODKI FINANSOWE WYDATKOWANE PRZEZ OŚRODEK NA REALIZACJĘ ZADAŃ.	4
1.2. ANALIZA WYDATKÓW PONIESIONYCH NA REALIZACJĘ ŚWIADCZEŃ WYPŁACONYCH NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.	5
1.3. CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ W 2017 R.	7
1.4. ANALIZA POZOSTAŁYCH DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH PRZEZ OŚRODEK W RAMACH USTAWY Z DNIA 12 MARCA 2004 R. O POMOCY SPOŁECZNEJ.	10
1.5. AKCJE I WYDARZENIA, W KTÓRYCH WSPÓŁUCZESTNICZYŁ OŚRODEK W 2017 ROKU.	13
2. INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA W ZAKRESIE REALIZACJI POZOSTAŁYCH ZADAŃ Z OBSZARU POLITYKI SPOŁECZNEJ	14
2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY.....	14
2.2. REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW.	14
2.3. REALIZACJA USTAW Z DNIA 5 GRUDNIA 2014 R. O KARCIE DUŻEJ RODZINY.	14
2.4. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO.....	15
2.5. REALIZACJA ŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH FINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.	18
3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA WYNIKAJĄCE ZE STRUKTURY ORGANIZACYJNEJ	19
3.1. DZIAŁALNOŚĆ ŚWIETLICY ŚRODOWISKOWEJ ZDUŃSKOWOLSKIE CENTRUM INTEGRACJI.	19
3.2. DZIAŁALNOŚĆ KLUBU SENIORA.	20
3.3. DZIAŁANIA PUNKTU DS. PRZEMOCY W RODZINIE.....	20
3.4. DZIAŁANIA KLUBU INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.	20
3.5. PODSUMOWANIE.....	21
CZEŚĆ. II. SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ZA 2017 ROK	22
WSTĘP	22
1. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2017 R. PRZEZ OŚRODEK W RAMACH PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	23
1.1. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.	23
1.2. PUNKT DS. PRZEMOCY W RODZINIE.	24
1.3. POZOSTAŁE DZIAŁANIA OŚRODKA.....	25
2. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W 2017 R. PRZEZ INNE INSTYTUCJE W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	27
2.1. DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ KOMENDĘ POWIATOWĄ POLICJI W ZDUŃSKIEJ WOLI.	27
2.2. DZIAŁANIA REALIZOWANE W 2017 R. PRZEZ URZĄD MIASTA ZDUŃSKA WOLA W OBSZARZE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.	28
2.3. INFORMACJA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE ZA 2017 R. W ZAKRESIE REALIZOWANYCH DZIAŁAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE.	30

Cześć. I. Sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej za 2017 rok

Wstęp

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa, ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zadania pomocy społecznej na terenie Miasta Zduńska Wola realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej zwanej dalej „Ośrodkiem”, który zobowiązany jest do przygotowania sprawozdania z wykonywanych zadań.

Sprawozdanie z działalności za 2017 rok przygotowane zostało w związku z zapisem art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 ze zm.), który nakłada na Dyrektora Ośrodka obowiązek złożenia Radzie Miasta corocznie sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawienia potrzeb w zakresie pomocy społecznej.

W tym miejscu należy nadmienić, że Ośrodek oprócz realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej realizuje inne zadania nałożone na gminę lub jej zlecone, mieszczące się w obszarze pomocy społecznej i szeroko rozumianej polityki społecznej. Ośrodek realizuje między innymi zadania określone w następujących ustawach:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1952),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 489),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2198),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1938),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1832).

1. Szczegółowy opis zadań realizowanych przez Ośrodek w 2017 roku w ramach ustawy o pomocy społecznej.

1.1. Środki finansowe wydatkowane przez Ośrodek na realizację zadań.

Ośrodek w 2017 roku na realizację zadań własnych i zleconych w obszarze pomocy społecznej wydatkował środki finansowe na łączną kwotę 22.450.559,18 zł, z tego:

- środki finansowe przekazane z Budżetu Miasta na realizację zadań własnych w łącznej kwocie – 6.376.414,68 zł (tj. 28,4% całości wydatków),
- środki finansowe otrzymane w formie dotacji celowej na realizację zadań własnych w łącznej kwocie – 2.874.606,86 zł (tj. 12,8% całości wydatków),
- łączna kwota środków finansowych przekazanych na realizację zadań zleconych – 13.199.537,64 zł (tj. 58,8% całości wydatków).

Szczegółowy sposób wydatkowania środków według klasyfikacji budżetowej przedstawia tabela poniżej:

Tabela 1. Wydatkowanie środków wg klasyfikacji budżetowej

Rodzaj środków finansowych	Rozdział według klasyfikacji budżetowej	Kwota (w zł)
Środki na pokrycie wydatków przekazane przez Miasto Zduńska Wola – zadania własne	85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	116.467,67
	85510 - Placówki opiekuńczo wychowawcze	179.588,33
	85202 - Domy Pomocy Społecznej	1.899.929,69
	85508 - Rodziny zastępcze	123.321,67
	85205 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	56.297,13
	85504 - Wspieranie rodziny	0,00
	85502 - Świadczenia rodzinne	65.517,66
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	1.737,77
	85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	1.208.826,42
	85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej - płace i utrzymanie	2.175.743,08
	85228 - Usługi opiekuńcze	187.931,01
	85230 - Pozostała działalność - dożywianie	246.887,25
	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	114.167,00
	Razem	6.376.414,68
Dotacje celowe przekazane przez Wojewodę Łódzkiego – zadania własne	85504 - Wspieranie rodziny	4034,81
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	77.460,28
	85214 - Zasiłki i pomoc w naturze	500.000,00
	85216 - Zasiłki stałe	914.402,36

	85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej - płace i utrzymanie	745.627,41
	85230 - Pozostała działalność – dożywianie	329.289,00
	85415 - Pomoc materialna dla uczniów	303.793,00
	Razem	2.874.606,86
Dotacja przekazana przez Wojewodę Łódzkiego – zadania zlecone	85195 - Pozostała działalność (decyzje na składkę zdrowotną dla bezdomnych)	90,00
	85502 - Świadczenia rodzinne	13.022.305,05
	85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne	137.021,40
	85219 - Ośrodki pomocy społecznej (wynagrodzenie opiekuna prawnego)	10.353,00
	85595 - Pozostała działalność	28.840,00
	85503 Karta Dużej Rodziny	928,19
	Razem	13.199.537,64
	OGÓŁEM	22.450.559,18

1.2. Analiza wydatków poniesionych na realizację świadczeń wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1) Zasiłki i pomoc w naturze.

Analizując wydatki poniesione na wypłatę zasiłków celowych, okresowych i pomocy w naturze należy zaznaczyć, że w 2017 r. z tych form pomocy skorzystały 941 rodziny. Szczegółowe formy przyznanej pomocy obrazuje tabela poniżej.

Tabela 2. Szczegółowe formy przyznanej pomocy

Forma pomocy	Liczba rodzin	Kwota w złotych
Zakup żywności	451	328.927,00
Zakup odzieży	155	34.796,00
Dofinansowanie do kosztów leczenia	174	46.274,00
Zakup opału	360	284.649,00
Odnowienie mieszkania	65	34.940,00
Zakup przyborów szkolnych	21	4.280,00
Sprawienie pogrzebu	6	15.118,00
Pokrycie świadczeń /czynsz, energia elektryczna	297	172.290,00
Zdarzenie losowe	3	3700,00
Zasiłki okresowe	240	545.899,00
Zasiłki celowe specjalne	67	47.548,00
Dowód osobisty	2	40,00

Opłata za schronisko dla bezdomnych	43	137.919,00
-------------------------------------	----	------------

Należy zaznaczyć, że Miasto otrzymało dotację celową na wypłatę zasiłków okresowych w wysokości 500.000,00 zł, całość wydatków na wypłatę zasiłków okresowych wynosiła 545.190,00 zł, czyli ze środków własnych zaangażowano kwotę 45.190,00 zł (tj. 8% całości wydatków).

2) Usługi opiekuńcze.

W 2017 r. pomocą w formie usług opiekuńczych finansowanych ze środków własnych Miasta objęto łącznie 60 osób, w tym – 21 osób samotnych i 39 osób w rodzinie. Świadczenie usług opiekuńczych realizowane było u osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób, a były jej pozbawione. Usługi opiekuńcze obejmowały pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Na usługi opiekuńcze w 2017 r. wydatkowano łącznie kwotę 187.931,00 zł, liczba godzin usług wynosiła – 13.149.

3) Domy pomocy społecznej.

Następnym zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym jest kierowanie do domów pomocy społecznej, zwanych dalej „dps”, odpowiedniego typu i ponoszenie opłat za pobyt mieszkańców Miasta Zduńska Wola w tych domach.

W 2017 r. w dps przebywało 96 osób, z tego Miasto Zduńska Wola opłacało pobyt za 89 osób. Osoby zostają umieszczone w dps, jeżeli wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, a usługi opiekuńcze nie zapewniają niezbędnej pomocy. Opłata za pobyt w dps jest wnoszona przez:

- 1) mieszkańca dps, w kwocie nie większej niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonka, zstępnych przed wstępnymi, zgodnie z zawartą umową,
- 3) gminę, z której osoba została skierowana do dps, w różnicy między średnim kosztem utrzymania w dps a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

Koszty Miasta w 2017 r. związane z pobytem 89 osób w dps wyniosły 1.740.669,00 zł.

4) Zasiłki stałe.

Ta forma pomocy przyznawana jest osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli dochód jest niższy od kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W roku 2017 z tej formy skorzystało 190 osób, a suma wypłaconych zasiłków wyniosła 914.402,00 zł i w całości była sfinansowana z dotacji celowej przekazanej przez Wojewodę Łódzkiego. Przy zasiłku stałym opłacana była również składka zdrowotna 179 osobom, na łączną kwotę 77.460,00 zł, która również sfinansowana była z otrzymanej dotacji.

5) Informacja za 2017 r. z realizacji Programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania”.

Program „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 został przyjęty Uchwałą Nr XLV/570/14 Rady Miasta Zduńska Wola z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów uchwały Nr 221 z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024).

Przyjęcie przez Miasto Programu osłonowego, którego głównym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywiania dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach poprzez opłacanie posiłków w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych było podstawą do ubiegania się o dotację celową w ramach Programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Ze środków przekazanych gminom z w/w Programu można przyznać pomoc w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych:

- dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej,
- osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej.

Ogólny koszt Programu rządowego i Programu osłonowego w zakresie dożywiania wyniósł w 2017 r. 576.176,00 zł z tego:

- środki własne Miasta	-	246.887,00 zł
- dotacja celowa	-	329.289,00 zł

Łącznie Programami objęto 1.378 osób, w tym:

- dzieci w wieku 0-7 lat oraz uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	-	592
- inne osoby (w tym: rodziny o niskich dochodach)	-	786 osób

W 2017 r. z gorących posiłków skorzystały 124 osoby (posiłki były realizowane w Restauracji „Miraż”).

W ramach Programu osłonowego przyjętego uchwałą Rady Miasta, pomocą w formie opłacania posiłku objęto 337 rodzin, z tego:

- dzieci w wieku 0-7 lat	-	164
- uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	-	266

Za posiłki w placówkach oświatowych w 2017 r. ze środków własnych zapłacono 7.209,50 zł.

Informacje z realizacji Programu osłonowego z zakresu dożywiania za dany rok Ośrodek zobowiązany jest przedłożyć Radzie Miasta do dnia 30 kwietnia następnego roku w sprawozdaniu z działalności Ośrodka.

1.3. Charakterystyka osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2017 r.

W 2017 r. z pomocy społecznej Ośrodka w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych skorzystało łącznie 1.085 rodzin (2.537 osób w rodzinach), wydano 6.992 decyzje administracyjne. Tabela nr 3 przedstawia szczegółowe informacje dotyczące przyznanych świadczeń (w tabelach 3 i 7 nie wliczono osób umieszczonych w domach pomocy społecznej).

Tabela 3. Rzeczywista liczba rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1385	941	2179
w tym:			
świadczenia pieniężne	904	875	2059
świadczenia niepieniężne	639	442	1228
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	0	0	0
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	1385	941	2179
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej – ogółem	-	944	2261
w tym:			
wyłącznie w postaci pracy socjalnej	-	144	333
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	Liczba kontraktów socjalnych		Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi
	97		130
Praca socjalna prowadzona w oparciu o projekt socjalny	Liczba projektów		Liczba osób objętych projektami socjalnymi
	4		218

W tabeli nr 4 przedstawione są powody przyznania pomocy wynikające z zapisów art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Tabela 4. Powody przyznania pomocy.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	736	1749
Sieroctwo	5	11

Bezdomność	57	64
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym: wielodzietności	100 76	501 415
Bezrobocie	593	1584
Niepełnosprawność	421	855
Długotrwała lub ciężka choroba	494	1103
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	260	973
w tym: rodziny niepełne,	183	600
rodziny wielodzietne	77	424
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Przemoc w rodzinie	17	69
Alkoholizm	242	465
Narkomania	7	15
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	17	35
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0
Zdarzenie losowe	3	6
Sytuacja kryzysowa	2	7
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

Dane zawarte w tabeli nr 4 pokazują, że oprócz ubóstwa (dochód poniżej kryterium, o którym mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), najczęstszym powodem przyznawania pomocy było bezrobocie, a po nim niepełnosprawność i długotrwała choroba.

W tabeli nr 5 przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2017 r.

Tabela 5. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2017 r.

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem:	1085	2537
o liczbie osób 1	470	470
2	210	420
3	159	477
4	142	568
5	55	275
6 i więcej	49	327
Rodziny z dziećmi ogółem:	406	1578
o liczbie dzieci 1	172	505
2	138	543
3	65	318
4	20	125
5	8	60
6	2	17
7 i więcej	1	10
Rodziny niepełne ogółem:	144	480

1	66	160
2	45	159
3	26	118
4 i więcej	7	43
Rodziny emerytów i rencistów ogółem:	213	406
o liczbie osób 1	96	96
2	69	138
3	30	90
4 i więcej	18	82

Analiza powyższych danych wskazuje, że na 1.085 rodzin objętych wsparciem Ośrodka w 2017 r. rodziny z dziećmi stanowiły 37,4 % (tj. 406) wszystkich rodzin, rodziny niepełne 13,3 % (tj. 144), a rodziny emerytów i rencistów 19,6 % ogółu rodzin objętych pomocą (tj. 213 rodzin). Należy również zaznaczyć, że osoby samotne stanowiły 470 rodzin, tj. 43,3 % ogółu rodzin korzystających z pomocy.

Z powodu bezrobocia skorzystały z pomocy 593 rodziny, w których było 652 osoby bezrobotne. Na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Zduńskiej Woli ustalono, że na koniec grudnia 2017 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z terenu Miasta Zduńska Wola wynosiła 1.300 osób, z tego 652 bezrobotnych zarejestrowanych w PUP korzystało z pomocy społecznej Ośrodka, co stanowi 50% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w PUP.

1.4. Analiza pozostałych działań realizowanych przez Ośrodek w ramach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1) Działania realizowane bezpośrednio przez pracowników socjalnych.

Pracownicy socjalni wykonując swoje obowiązki służbowe w 2017 r. realizowali m.in. następujące działania:

- wydali dla 790 osób skierowania do organizacji pozarządowych wydających bezpłatnie żywność lub odzież,
  - przyjęli 557 osób w związku z dofinansowaniem do czynszu, świadczeniem alimentacyjnym, świadczeniem pielęgnacyjnym, skierowaniem do środowiskowych domów samopomocy, wywiadem środowiskowym dla innych instytucji,
  - wydali 125 osobom abonament na gorący posiłek,
  - przyjęli 410 osób w związku z wydaniem skierowań na posiłki w placówkach oświatowych,
  - skierowali 406 rodzin na konsultacje do specjalistów w ramach poradnictwa specjalistycznego, w tym do Punktu ds. Przemocy w Rodzinie,
  - przyjęli 4976 wniosków o przyznanie pomocy,
  - sporządzili 1247 pism w związku z korespondencją dotyczącą klienta,
- Łącznie pracownicy socjalni przyjęli 6991 osób.

W ramach realizowanej pracy socjalnej na rzecz osób i rodzin potrzebujących wsparcia, pracownicy socjalni przeprowadzili 12.004 sprawy, w tym:

- 4377 spraw stanowią pobyty w środowisku w związku z przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego dla celów świadczeń Ośrodka,

- 524 informacje w formie rodzinnych wywiadów środowiskowych lub notatek służbowych dla potrzeb świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- 68 wywiadów związanych ze świadczeniami opiekuńczymi,
- 236 wywiadów w środowisku w związku z nadesłaną korespondencją,
- 6790 pobyków w środowisku w związku z realizowaną pracą socjalną na rzecz osób i rodzin,
- 9 interwencji w środowisku w związku z sytuacją kryzysową.

Podsumowując działania pracowników socjalnych w zakresie między innymi pobudzenia społecznej aktywności, inicjowania nowych form pomocy, wdrażania programów ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia należy wymienić:

- współpracę z placówkami oświatowymi oraz placówkami służby zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez dostarczanie ulotek i informacji dot. działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, w ramach programu „System wsparcia dla ofiar przemocy”,
- działania w ramach programu „Mieszkanie bez długu” m.in.: stała współpraca pracowników socjalnych z administratorami SM „Lokator” i TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. w sprawie osób i rodzin mających zadłużenia czynszowe, zagrożonych eksmisją, stała współpraca z działem windykacji TBS „Złotnicki” Sp. z o.o. polegająca na weryfikacji sytuacji życiowej i materialnej dłużników objętych programem pomocy osobom zagrożonym eksmisją,
- działania w ramach programu wychodzenia z bezdomności „Szansa dla Ciebie”, realizowanego od 2004 roku, w skład którego wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:
  - Schronisko dla Bezdomnych im. bł. F. Drzewieckiego w Henrykowie,
  - Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli,
  - Straż Miejska w Zduńskiej Woli,
  - Biuro Gospodarki Lokalowej Urzędu Miasta Zduńska Wola,
  - Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli,
  - Zduńskowolski Szpital Powiatowy Sp. z o.o.,
  - Towarzystwo Budownictwa Społecznego „Złotnicki” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli,
  - Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli,
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zduńskiej Woli.

W tym miejscu należy podkreślić, że program „Szansa dla Ciebie” ma w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym.

W 2017 roku Ośrodek opłacał całonocne schronienie za 43 osoby bezdomne, w tym: 29 mężczyzn przebywało w Schronisku dla Bezdomnych im. Bł. F. Drzewieckiego w Henrykowie, pozostałe 14 osób w innych schroniskach na terenie Polski.

Łączny wydatek za pobyt bezdomnych w schroniskach wyniósł 137.918,53 zł, ponadto za 10 bezdomnych opłacono składkę zdrowotną w kwocie 1.737,77 zł.

Ze wsparcia Ośrodka w 2017 roku skorzystały łącznie 64 osoby bezdomne, w tym: 43 osoby bezdomne przebywały w schronisku, a 21 osób przebywało na terenie Miasta Zduńska Wola u rodziny lub znajomych. Należy zaznaczyć, że osoby bezdomne przebywające na terenie miasta miały zapewniony:

- gorący posiłek,

- możliwość korzystania ze wsparcia specjalistów tj. terapeuty, psychologa, prawnika,
- żywność, którą otrzymywali z organizacji pozarządowych tj. Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej oraz Ruchu Pomocy Bezrobotnym,
- pomoc w postaci zasiłków i pomoc w naturze w przypadku, gdy bezdomny współpracował z pracownikiem socjalnym w ramach programu wychodzenia z bezdomności lub kontraktu socjalnego, w ramach których w szczególności: wyrabiano lub odtwarzano dokumenty osobiste, uzyskiwano uprawnienia do świadczeń zdrowotnych, podejmowano leczenie odwykowe, składano wnioski o lokal socjalny, ustalano stopień niepełnosprawności.

Pracownicy socjalni w 2017 r. zawarli 97 kontraktów socjalnych ze swoimi klientami. Kontrakt socjalny jest pisemną formą umowy zawartej z osobą ubiegającą się o pomoc. Umowa taka ma na celu określenie uprawnień i zobowiązań obu stron w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do poprawy warunków życia osoby lub rodziny zwracającej się do Ośrodka o pomoc.

2) Projekty realizowane przez Ośrodek w 2017 roku.

Istotnym elementem działalności Ośrodka jest inicjowanie i pobudzanie społecznej aktywności osób i rodzin, mających trudną sytuację życiową, ale także ukierunkowanie działań na podnoszenie jakości życia. W 2017 roku Ośrodek realizował następujące programy i projekty socjalne:

1. Projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”, którego celem głównym było stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej. Odbiorcami wsparcia proponowanego w ramach projektu były osoby i rodziny dotknięte bezrobociem, nieaktywne zawodowo lub mające problemy ze znalezieniem zatrudnienia, będące beneficjentami pomocy społecznej, zamieszkujące w zasobach Towarzystwa Budownictwa Społecznego „Złotnicki” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli i Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli.

Działania realizowane w ramach projektu:

- stała współpraca pracowników socjalnych z TBS "Złotnicki" Sp. z o.o. i SM "Lokator" w celu monitorowania zadłużeń,
- diagnozowanie sytuacji materialnej i społecznej rodzin,
- wsparcie finansowe dla rodzin w trudnej sytuacji materialnej,
- mobilizowanie klientów pomocy społecznej do udziału w szkoleniach w celu zmiany niekorzystnych sytuacji społecznych,
- motywowanie klientów pomocy społecznej do negocjacji z administratorami mieszkań, pomoc w negocjacjach o umorzenie części zadłużeń mieszkaniowych lub rozłożenie ich na raty.

2. Projekt socjalny „Wspólnymi siłami”. Celem projektu było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym;

3. Projekt „Szansa dla Ciebie” skierowany był do osób bezdomnych i miał w pierwszej kolejności zabezpieczyć miejsca noclegowe osobom bezdomnym, następnie umożliwić im w ramach prowadzonej reintegracji społecznej powrót do pełnoprawnego funkcjonowania w życiu społecznym.

4. Projekt socjalny „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz.

1.5. Akcje i wydarzenia, w których współuczestniczył Ośrodek w 2017 roku.

Współpraca i współdziałanie z innymi instytucjami działającymi na rzecz osób, rodzin, grup i środowisk społecznych w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej realizowane było przez Ośrodek w 2017 roku w następujący sposób:

- włączenie się w akcję „Tydzień Pomocy Ofiarom Przemocy” zorganizowanej w dniach 20 – 26 lutego 2017 r. przez Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli, która miała na celu propagowanie działań związanych z upowszechnieniem praw pokrzywdzonych. Jednym z jej podstawowych celów było poinformowanie społeczeństwa o uprawnieniach, jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz o istnieniu szerokiego kręgu podmiotów, które mogą im udzielić pomocy. Pracownicy socjalni Ośrodka włączyli się w akcję pełniąc dyżury w siedzibie Prokuratury Rejonowej w Zduńskiej Woli i udzielając wszystkich niezbędnych informacji dotyczących działalności Ośrodka,
- włączenie się w obchody Światowego Dnia Pracy Socjalnej – 17.03.2017 r., która jest zadaniem bardzo ściśle powiązaniem z działalnością ośrodków pomocy społecznej poprzez informowanie o funkcjach i dziedzinach pracy socjalnej oraz możliwości uzyskania profesjonalnej pomocy w ramach działań środowiskowych pracowników socjalnych,
- włączenie się w akcje informacyjne z zakresu przeciwdziałania przemocy tj. 30 kwietnia - „Dzień sprzeciwu wobec Bicia Dzieci”, 4 czerwca – „Międzynarodowy Dzień Dzieci Będących Ofiarami Agresji”, przypominające o tym, że wszystkie osoby doznające przemocy mogą uzyskać pomoc w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, w którym pełniący dyżury specjaliści w sposób profesjonalny udzielają wsparcia wszystkim pokrzywdzonym osobom, w tym również najmłodszym członkom naszej społeczności,
- udział w wykładach edukacyjnych dla seniorów organizowanych przez Miasto Zduńska Wola w tym m.in. w wykładzie „Dlaczego się starzejemy?” w dniu 2.06.2017 r.,
- udział w Dniu Seniora zorganizowanym w dniu 27.10.2017 r. przez ZUS II Oddział w Łodzi z siedzibą w Zduńskiej Woli, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów oraz Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli w ramach projektu „Wyjźdź z domu” w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz. W ramach projektu seniorzy brali udział w ćwiczeniach i wykładach, mogli skorzystać z poradnictwa specjalistycznego m.in. lekarza i fizjoterapeuty oraz dokonać badania słuchu, badania ciśnienia i krwi.

2. Informacja o działalności Ośrodka w zakresie realizacji pozostałych zadań z obszaru polityki społecznej

2.1. Działania podejmowane w zakresie wspierania rodziny.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 697) nałożyła na gminę między innymi obowiązek zapewnienia wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zgodnie z zapisem art. 10 ust. 1 powołanej ustawy „pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania”. Ośrodek realizując powierzone zadania w 2017 roku podejmował następujące działania:

- współfinansował pobyt 9 dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w kwocie 179.588,33 zł,
- współfinansował pobyt 31 dzieci w rodzinach zastępczych w kwocie 123.321,67 zł, łącznie współfinansował pobyt 40 dzieci w pieczy zastępczej w kwocie 302.910,00 zł
- objął 31 rodzin mających problemy opiekuńczo – wychowawcze wsparciem asystenta rodziny,
- prowadził świetlicę środowiskową, w zajęciach której uczestniczyło łącznie 52 dzieci z rodzin mających problemy wychowawcze. Na prowadzenie placówki wsparcia dziennego Miasto wydatkowało kwotę 116.467,67 zł.

W 2017 roku z terenu Miasta Zduńska Wola w pieczy zastępczej było 40 dzieci, 31 dzieci było w rodzinach zastępczych, a 9 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto ze wsparcia Ośrodka skorzystało 260 rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo-wychowawcze. Rodziny te korzystały z różnych form wsparcia finansowego: zasiłki celowe, okresowe, opłacanie posiłków dzieciom w placówkach oświatowych.

Szczegółowy opis realizowanych zadań wynikających z zapisów ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej za 2017 rok przygotowany został przez Ośrodek w sprawozdaniu z realizacji Programu Wspierania Rodziny za 2017 rok i przedłożone Radzie Miasta.

2.2. Realizacja pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, Rada Miasta Zduńska Wola przyjęła w dniu 25 sierpnia 2010 roku Uchwałę Nr LV/573/10 w sprawie uchwalenia Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym, w którym w § 3 ust. 4 określono, że świadczenia pomocy materialnej w postaci stypendium szkolnego lub zasiłku szkolnego przyznaje Dyrektor Ośrodka z upoważnienia Rady Miasta w drodze decyzji administracyjnej.

W 2017 roku Ośrodek objął wsparciem w formie stypendium szkolnego 269 rodzin, w tym 428 uczniów otrzymało stypendia na łączną kwotę 417.960,00 zł z tego:

- 114.167,00 zł, to środki własne Miasta,
- 303.793,00 zł dotacja celowa.

2.3. Realizacja ustaw z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

W ramach realizacji ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.1832) oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie sposobu unieważnienia Karty Dużej Rodziny, wzorów

graficznych oraz wzoru wniosku w sprawie przyznania Karty Dużej Rodziny (Dz. U. z 2014 r. poz. 1954), Ośrodek w 2017 r. przyjął 35 wniosków o wydanie Karty Dużej Rodziny i wydał 233 Karty Dużej Rodziny, w tym:

- 83 dla rodziców,
- 150 dla dzieci.

2.4. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego.

Założeniem ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jest zbudowanie nowego, odrębnego od systemu pomocy społecznej, systemu pozaubezpieczeniowych świadczeń rodzinnych o charakterze obligatoryjnym. Określone w ustawie pieniądze świadczenia rodzinne mają na celu wspieranie rodziny w realizowaniu jej funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej w oparciu o kryterium dochodowe, których źródłem finansowania jest budżet państwa.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r. nakłada na Ośrodek obowiązek realizacji świadczeń rodzinnych.

W styczniu 2017 r. w ramach zmiany ustawy o świadczeniach rodzinnych wprowadzono nowe zapisy, wprowadzające nową formę wsparcia - jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem lub nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu w wysokości 4.000 zł.

Ośrodek realizuje również zadania wynikające z zapisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, której głównym celem jest wspieranie osób/rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, samodzielnie niemogących zaspokoić swoich potrzeb i nieotrzymujących wsparcia od osób zobowiązanych do alimentacji. Źródłem finansowania tego zadania jest budżet państwa. Łącznie na realizację świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2017 roku wydatkowano kwotę 12.694.808,22 zł z tego:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	- 4.832.491,24
- zasiłki pielęgnacyjne	- 1.685.601,00
- świadczenia pielęgnacyjne	- 2.147.169,70
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego	- 1.817.880,00
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	- 297.000,00
- składka społeczna od wypłaconych świadczeń rodzinnych	- 481.166,29
- specjalny zasiłek opiekuńczy	- 212.817,80
- zasiłek dla opiekuna	- 114.687,50
- świadczenie rodzicielskie	- 1.069.994,69
- jednorazowe świadczenie „Za życiem”	- 36.000,00

Tabela 6. Realizacja świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2017 roku.

Lp.	Świadczenie	Liczba osób	Ilość świadczeń	Wartość wypłaconych świadczeń
1.	Zasiłek rodzinny, z tego:	2.511	23.555	2.987.142,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku,	809	6.712	703.190,00
	zasiłek rodzinny na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,	1.569	15.214	2.042.032,00
	zasiłek na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.	133	1.629	241.920,00
2.	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	131	1.213	478.428,76
3.	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	148	148	148.000,00
4.	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	140	1.665	333.300,00
5.	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	180	2.180	231.680,00
6.	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.003	1.456	145.600,00
7.	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	28	285	20.721,00
8.	Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	270	3.230	306.850,00
9.	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami wypłacone na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych „złotówka za złotówkę”	157	3.546	180.769,48
10.	Zasiłek pielęgnacyjny	917	11.017	1.685.601,00
11.	Świadczenia pielęgnacyjne	134	1.532	2.147.169,70
12.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	49	417	212.817,80
13.	Zasiłek dla opiekuna	22	225	114.687,50
14.	Świadczenie rodzicielskie	100	1.173	1.069.994,69
15.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	297	297	297.000,00
16.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	447	5.168	1.817.880,00
17.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	9	9	36.000,00
18.	Składka społeczna od wypłaconych świadczeń	146	1.505	481.166,29
		4.198	58.659	12.694.808,22

Tabela 7. Liczba rodzin, dzieci w rodzinach korzystających ze świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego w 2017 roku.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	Liczba dzieci
1.	Zasiłek rodzinny	1.399	2.511
2.	Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	276	279
3.	Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	148	148
4.	Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	121	140
5.	Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka	173	180
6.	Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.086	1.456
7.	Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	28	28
8.	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	195	270
9.	Zasiłek pielęgnacyjny	968	629
10.	Świadczenia pielęgnacyjne	134	134
11.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	49	-
12.	Zasiłek dla opiekuna	22	-
13.	Świadczenie rodzicielskie	100	100
14.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	297	297
15.	Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	296	447
16.	Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	9	9
	Razem	2.676	4.127

W zakresie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego wydano 4.138 decyzji administracyjnej.

Tabela 8. Działania podjęte wobec dłużników alimentacyjnych w 2017 roku.

Lp.	RODZAJ CZYNNOŚCI	LICZBA DZIAŁAŃ PODJĘTYCH WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH
1.	Liczba dłużników alimentacyjnych	443
2.	Wnioski do organu właściwego dłużnika	79
3.	Wezwania dłużników w sprawie wywiadów środowiskowych	100
4.	Przeprowadzone wywiady środowiskowe u dłużników	153
5.	Korespondencja z PUP w sprawie potrzeby aktywizacji dłużników	42
6.	Wnioski do prokuratury	18
7.	Wnioski o zatrzymanie prawa jazdy do Starostwa Powiatowego	0
8.	Zgłoszenie do Krajowego Rejestru Dłużników	612
9.	Dłużnicy spłacający zadłużenie	184

2.5. Realizacja świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek realizował również zadania wynikające z zapisów art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych tzn. potwierdzał prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej przez 90 dni dla osób, które takiego prawa nie miały i które spełniały kryterium dochodowe określone w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W 2017 roku wydano 92 decyzji administracyjnych dla 67 osób.

3. Pozostałe działania Ośrodka wynikające ze struktury organizacyjnej.

3.1. Działalność Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Świetlica środowiskowa jest placówką wsparcia dziennego w formie opiekuńczej działającą na mocy Uchwały Rady Miasta Zduńska Wola Nr LII/655/14 z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie utworzenia placówki wsparcia dziennego prowadzonej w formie opiekuńczej pod nazwą „Świetlica środowiskowa Zduńskowolskie Centrum Integracji”. Siedziba świetlicy środowiskowej mieści się w Ratuszu przy ul. Plac Wolności 26. W roku 2017 placówka funkcjonowała zarówno w dniach nauki szkolnej, jak i dniach wolnych od nauki. Zajęcia w świetlicy środowiskowej w ciągu roku szkolnego odbywały się od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji od godz. 11.00 do 14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców.

Docelowo na zajęciach w świetlicy może uczestniczyć 30 dzieci, w szczególności: zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia i przemocą.

Dzieci w świetlicy miały zapewnioną pomoc w odrabianiu lekcji. Odbywały się zajęcia komputerowe, zajęcia rozwijające zainteresowania i umiejętności manualne tj. zajęcia plastyczne, taneczne, edukacyjne, sportowo – rekreacyjne, profilaktyczne, kulinarne oraz zajęcia z psychologiem. Kierownik oraz wychowawcy pracujący w Świetlicy środowiskowej prowadzili stałą współpracę z rodzicami dzieci uczęszczających na zajęcia. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie.

Oprócz zajęć stałych wynikających z rocznego i miesięcznych planów pracy, dzieci uczęszczające do świetlicy wzięły udział w takich imprezach jak: spotkanie wielkanocne organizowane przez Ruch Pomocy Bezrobotnym, wycieczka do Afrykarium, do Wrocławia, akcji „Lato w mieście”, seansach filmowych w kinie „Ratusz” oraz w obchodach Dnia Matki, Dnia Dziecka, Mikołajkach i Wigilii oraz „Wielkim Dyniowaniu”. Dzieci ze świetlicy środowiskowej były współrealizatorami projektów: „Książka przeciw wykluczeniu społecznemu” – Magia Słowa wdrażanego przez Bibliotekę Miejską w Zduńskiej Woli oraz projektu „Muzeum to Ja” realizowanego przez Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola. Przedstawiły swoje prace plastyczne w wernisażu wielkanocno – wiosennym organizowanym przez Miejski Dom Kultury w Zduńskiej Woli.

Na terenie świetlicy odbywały się zajęcia edukacyjne prowadzone przez straż miejską i policję z zakresu bezpieczeństwa oraz pierwszej pomocy oraz warsztaty prowadzone przez psychologa obejmujące tematykę prawidłowego funkcjonowania w grupie poprzez panowanie nad emocjami. Ponadto uczestnicy zajęć świetlicowych występowali z programami artystycznymi przez siebie przygotowanymi dla seniorów z Klubu „Uśmiech Seniora” oraz dla osób chorych i niepełnosprawnych ze Środowiskowych Domów Samopomocy w Zduńskiej Woli.

W 2017 roku świetlica współpracowała z następującymi instytucjami: Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola, Miejską Biblioteką Publiczną, Strażą Miejską, Komendą Powiatową Policji, Stowarzyszeniem Ruch Pomocy Bezrobotnym, MOSiR „Relaks” Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Miejskim Domem Kultury.

3.2. Działalność Klubu Seniora.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka działa od 1996 r. Klub Seniora, zwanego dalej „Klubem”. Podstawowym celem Klubu jest aktywizacja i integracja społeczna osób starszych i niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań i podejmowanie działań umożliwiających osobom starszym aktywne spędzanie czasu wolnego, rozwijanie zainteresowań i pobudzanie do aktywności fizycznej. Do Klubu zapisało się 35 osób. Spotkania odbywały się raz w tygodniu w Ratuszu w godz. 13:00-15:00. W ramach realizowanych zadań programowych członkowie Klubu uczestniczyli w szeregu spotkań organizowanych w siedzibie Klubu z przedstawicielami różnych instytucji np. policji, straży miejskiej oraz spotkaniach związanych z obchodami np. Dnia Babci i Dziadka, Tłustego Czwartku, Dnia Seniora, Mikołajek czy Wigilii. Poza tym seniorzy współpracowali z dziećmi ze Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji, brali udział we wspólnych spotkaniach i występach wokalnych.

3.3. Działania Punktu ds. Przemocy w Rodzinie.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka funkcjonuje Punkt ds. Przemocy w Rodzinie, którego siedziba mieści się w Zduńskowolskim Centrum Integracji Ratusz. Specjaliści pracujący w Punkcie podejmowali działania polegające na: udzielaniu pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy, podejmowaniu interwencji na rzecz ofiar przemocy, pomocy osobom z problemem alkoholowym i współuzależnionym, udzielaniu porad indywidualnych, prowadzeniu działań mediacyjnych, prowadzeniu terapii małżeńskiej, udzielaniu wsparcia w rozwiązywaniu kryzysów rodzinnych. Istotnym elementem działań Punktu było także udzielanie wsparcia rodzinom w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych poprzez inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych. Należy zaznaczyć, że działania w Punkcie podejmowane były ze stałą współpracą z różnymi instytucjami w szczególności: Sądem Rejonowym, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli.

Szczegółowe informacje z działalności Punktu przedstawia sprawozdanie z realizacji zadań Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie na lata 2010-2020 za 2017 r. W sprawozdaniu przedstawiona jest również szczegółowa informacja o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego.

3.4. Działania Klubu Integracji Społecznej.

W ramach struktury organizacyjnej Ośrodka w 2017 r. funkcjonował Klub Integracji Społecznej. Zadaniem KIS było organizowanie doraźnej pomocy dla osób podlegających lub zagrożonych wykluczeniem społecznym w zatrudnieniu poprzez rozwój zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy.

Prowadzone były spotkania indywidualne i grupowe z psychologiem oraz specjalistą ds. uzależnień. Z pomocy psychologicznej skorzystały łącznie 54 osoby, natomiast z pomocy terapeutycznej – 26 osób.

Zakres pomocy w Klubie Integracji Społecznej obejmował:

- spotkania grupowe i indywidualne dotyczące: kształtowania aktywnej postawy życiowej, rozwijania motywacji do podjęcia zatrudnienia, radzenia sobie w sytuacjach trudnych, rozwijania samowiedzy,
- warsztaty nt. konsekwencji zachowań agresywnych oraz zastosowania zasad „Porozumienia bez przemocy” w życiu codziennym.

W ramach współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Zduńskiej Woli 25 osób zostało skierowanych do doradcy zawodowego na indywidualną konsultację.

3.5. Podsumowanie.

Działania realizowane przez Ośrodek w 2017 r. obejmowały zadania własne gminy i jej zlecone, nie tylko z obszaru ustawy o pomocy społecznej, ale również szeroko rozumianej polityki społecznej.

Informacja dotycząca potrzeb w zakresie realizowanych przez Ośrodek zadań przedstawiona jest w Ocenie Zasobów Pomocy Społecznej.

Cześć. II. Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2017 rok.

Wstęp.

Miejski Program z Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2010-2020, zwany dalej „Programem”, został zatwierdzony Uchwałą Nr XLIV/424/09 Rady Miasta Zduńska Wola w dniu 21 grudnia 2009 r. Głównym celem Programu jest tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez:

- zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc,
- zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych, korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program skierowany jest do:

- ofiar przemocy w rodzinie,
- sprawców przemocy w rodzinie,
- przedstawicieli instytucji i służb zobowiązanych do udzielenia pomocy w sytuacji przemocy,
- społeczności lokalnej.

Sprawozdanie z realizacji zadań zostało opracowane na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz informacji przekazanych przez instytucje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Zgodnie z zapisami Programu, sprawozdanie roczne z realizacji zadań programowych przedstawia sprawozdanie z działalności Ośrodka.

1. Działania realizowane w 2017 r. przez Ośrodek w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zgodnie z zapisami Programu, do zadań realizowanych przez Ośrodek na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie należą w szczególności: koordynowanie działań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, prowadzenie Punktu ds. Przemocy w Rodzinie, udział w szkoleniach oraz współpraca z instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

1.1. Zespół Interdyscyplinarny.

Zespół Interdyscyplinarny powołany został Zarządzeniem Nr 16/18 Prezydenta Miasta Zduńska Wola z dnia 17 stycznia 2018 r. Podstawą do jego powołania była przyjęta przez Radę Miasta Zduńska Wola Uchwała Nr V/38/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. w sprawie warunków funkcjonowania oraz trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Zduńskiej Woli w związku zapisem art. 9a ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego, oprócz pracowników Ośrodka, wchodzi przedstawiciele: Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Zduńskiej Woli, Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolskiego Szpitala Powiatowego Sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Zduńskiej Woli, Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, Straży Miejskiej w Zduńskiej Woli, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli oraz Biura Edukacji i Sportu Urzędu Miasta Zduńska Wola i Stowarzyszenia Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” w Zduńskiej Woli. Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów wchodzących w skład Zespołu oraz specjalistów działających w Grupach Roboczych, w zakresie przeciwdziałania przemocy poprzez w szczególności:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałania zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielanie pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- prowadzenie szerokiej akcji medialnej dotyczącej uprawnień pokrzywdzonych jak i podejmowanych w tym zakresie działań,
- stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i mediach.

Do zadań powołanych Grup Roboczych należy w szczególności:

- opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi, do przemocy oraz efektów tych działań,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.

Z danych Ośrodka wynika, że w 2017 r. odbyły się 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano 80 Grup Roboczych w ramach, których odbyło się 149 spotkań z przedstawicielami różnych instytucji, a także z ofiarami przemocy i sprawcami. Łącznie procedurą „Niebieskie Karty” objęto 80 rodzin, łącznie 89 ofiar przemocy, w tym:

- 76 kobiet,
- 8 mężczyzn,
- 5 dzieci.

Z liczby 80 sprawców przemocy, 96,25% stanowią mężczyźni w liczbie 77 i 3 kobiety, co stanowi 3,75% sprawców przemocy.

1.2. Punkt ds. Przemocy w Rodzinie.

Punkt ds. Przemocy w Rodzinie pełni rolę wsparcia dla ofiar przemocy, w rodzinie poprzez:

- udzielanie specjalistycznego poradnictwa,
- podejmowanie interwencji w środowisku,
- realizacji programów dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie,
- koordynowanie działań zespołów interdyscyplinarnych,
- systematycznego diagnozowania zjawiska przemocy w rodzinie,
- prowadzenie bazy danych ofiar przemocy w rodzinie.

W Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie w okresie styczeń – grudzień 2017 r. z pomocy skorzystało łącznie 717 osób, udzielono łącznie 1522 porady.

W 2017 r. z pomocy psychologicznej skorzystało 139 osób. Łącznie zrealizowano 475 przyjęć, w tym w związku z przemocą w rodzinie 88 porad.

Zakres pomocy psychologicznej obejmował indywidualny kontakt z psychologiem, mający na celu:

- wsparcie w działaniu,
- edukację (poszerzanie wiedzy o zjawisku przemocy),
- terapię,
- pomoc psychologiczną w zakresie problemów związanych z przemocą w rodzinie i innymi problemami rodzinnymi,
- popularyzowanie w środowisku i w mediach tematyki związanej z zapobieganiem i skutkami przemocy domowej,
- współpracę z osobami i instytucjami działającymi na rzecz zapobiegania przemocy domowej.

Liczba osób przyjętych w ramach wsparcia terapeutycznego - ogółem: 119. Zakres pomocy obejmował między innymi:

- udzielanie porad indywidualnych, prowadzenie terapii – 339,
- porady w związku z przemocą w rodzinie – 72.

Zakres pomocy terapeutycznej obejmował pomoc, poradnictwo i konsultacje w zakresie rozwiązywania problemów związanych z nadużywaniem alkoholu:

- 1) diagnozowanie problemu,
- 2) edukacja na temat choroby alkoholowej osób uzależnionych oraz ich rodzin,
- 3) motywowanie do zmiany zachowań i stylu życia,
- 4) ćwiczenie zachowań abstynenckich,
- 5) udzielanie wsparcia.

Liczba osób przyjętych w ramach poradnictwa prawnego to 106 osób. Udzielono 263 porady prawne.

Porady prawne dotyczyły w większości takich spraw jak:

- możliwość prawnego rozwiązania problemu związanego z przemocą w rodzinie,
- możliwość uzyskania alimentów lub innych świadczeń pomocowych,
- pomocy w formułowaniu pism urzędowych do sądu lub policji, dotyczące m. in. pozwu o rozwód lub separację, uzyskania rozdzielnosci majątkowej czy występowania o eksmisję.

Liczba osób przyjętych ogółem w ramach pomocy socjalnej - 353. Udzielono 445 porad, w tym w związku z przemocą w rodzinie - 52.

Zakres pomocy socjalnej obejmował:

- zabezpieczenie miejsca noclegowego (w zależności od sytuacji, w jakiej znajduje się ofiara),
- indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy,
- udzielania wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania pomocy,
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych bytowych,
- rozmowy motywujące do leczenia z osobami uzależnionymi,
- praca w Zespołach Interdyscyplinarnych, Zespole Interwencji Kryzysowej.
- udzielanie pomocy socjalnej dla ofiar przemocy, udzielanie wszechstronnej informacji o możliwości uzyskania wsparcia,
- współpraca z przedstawicielami instytucji i organizacji m.in. pracownikami socjalnymi, kuratorami, dzielnicowymi i innymi,
- konsultacje z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, kuratorami oraz innymi osobami w sprawach klientów.

W 2017 r. w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie zorganizowano warsztaty z zakresu umiejętności społecznych dla kobiet-ofiar przemocy w rodzinie. Celem warsztatów p.n. „Bezpiecznie przez życie” była praca nad rozwijaniem i wzmacnianiem m.in. poczucia własnej wartości, adekwatnej samooceny, pozytywnej komunikacji z innymi, rozwiązywania konfliktów, zachowań asertywnych.

W 10 spotkaniach udział wzięło 10 kobiet.

Dla kobiet uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu zorganizowano warsztaty p.n. „Między nami kobietami”, których celem była m.in. nauka umiejętności współdziałania z innymi i mówienia o sobie, kształtowanie umiejętności pracy w grupie, kontrola negatywnych emocji, radzenia sobie ze stresem. W 8 spotkaniach udział wzięło 8 kobiet.

Zajęcia prowadzone były przez psychologa i specjalistę ds. uzależnień.

1.3. Pozostałe działania Ośrodka.

- 1) Udział w szkoleniach rozszerzających wiedzę i umiejętności z zakresu profesjonalnej pracy z klientem doświadczającym przemocy:
  - „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – prawo i praktyka” - 2 osoby,
  - „Kwestie sporne w procedurze Niebieskiej Karty” - 2 osoby,
  - „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskich Kart – jak to działa w praktyce zespołów

- interdyscyplinarnych. Rola, zadania, uprawnienia i obowiązki poszczególnych podmiotów przy realizacji w/w procedury” – 11 osób,
- „Przeciwdziałanie przemocy oraz profilaktyka uzależnień w kontekście współpracy służb w zakresie pomocy skazanym w ich społecznej readaptacji” – 1 osoba.
- 2) Zorganizowanie wspólnie z Prokuraturą w Zduńskiej Woli kampanii „Tydzień Pomocy Ofiarom Przepływstw”, której podstawowym celem było udzielanie porad dotyczących uprawnień jakie przysługują osobom pokrzywdzonym oraz o istnieniu różnego rodzaju instytucji, które mogą udzielić pomocy. Bezpłatnych porad wszystkim chętnym i potrzebującym udzielali prokurator oraz starszy specjalista pracy socjalnej Ośrodka w Zduńskiej Woli w dniach 22 – 26 lutego 2017 r.
  - 3) Prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy m.in.: we wszystkich szkołach na terenie miasta, placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych poprzez rozpowszechnianie ulotek w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz informacji o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie.
  - 4) Wspólne przedsięwzięcia z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli w zakresie edukacji osób starszych w Klubie Seniora oraz dzieci w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji na temat właściwych zachowań wobec przemocy.

2. Działania podejmowane w 2017 r. przez inne instytucje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

2.1. Działania podejmowane przez Komendę Powiatową Policji w Zduńskiej Woli.

- 1) Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” – 48:
  - liczba formularzy wszczynających procedurę – 45,
  - liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków w rodzinie w trakcie trwającej procedury – 3.
- 2) Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą – 58:
  - kobiety – 46,
  - mężczyźni – 4,
  - małoletni – 8.
- 3) Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc – 49:
  - kobiety – 4,
  - mężczyźni – 45,
  - nieletni – 0.
- 4) Liczba zatrzymanych osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc – 31:
  - kobiet - 0,
  - mężczyzn – 31,
  - nieletni – 0.
- 5) Liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie będąc pod wpływem alkoholu – 45:
  - mężczyźni – 42,
  - kobiety – 3.
- 6) Liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy:
  - fizycznej – 50,
  - psychicznej – 62,
  - seksualnej – 0,
  - innego rodzaju przemocy – 0.
- 7) Rodzaje pomocy udzielonej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą:
  - umieszczenie w szpitalu – 1,
  - udzielenie pomocy medycznej – 1,
  - inny rodzaj pomocy – 56.
- 8) Liczba postępowań dotyczących znęcania się fizycznego i psychicznego nad członkiem rodziny:
  - wszczętych – 34,
  - zakończonych – 29,
  - stwierdzonych 20.

2.2. Działania realizowane w 2017 r. przez Urząd Miasta Zduńska Wola w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 1) W ramach Programu zostały zorganizowane i sfinansowane działania szkoleniowe:
  - 2-dniowe szkolenie dla 25 pedagogów i psychologów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych pt. „Udzielanie wsparcia uczniowi i rodzinie w sytuacjach trudnych wychowawczo. Podstawowe narzędzia Dialogu Motywującego”,
  - szkolenie uprawniające do realizacji programu profilaktycznego rekomendowanego przez PARPA pn. „Przyjaciele Zippiego” dla 21 nauczycieli szkół podstawowych nr 2, 6, 9, 10, 11, 13 i publicznych przedszkoli nr 4, 6, 7, 10 i 11,
  - 2-dniowe szkolenie dla 19 pedagogów i psychologów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych pt. „Cztery procesy w Dialogu Motywującym”,
    - 2 szkolenia połączone z warsztatami „Praktyczne aspekty prowadzenia interwencji i motywowania do zmiany – w ramach prowadzenia procedury Niebieskie Karty – Jak to działa w praktyce pracy zespołów interdyscyplinarnych. Rola, zadania, uprawnienia i obowiązki poszczególnych podmiotów przy realizacji procedury NK” dla 44 przedstawicieli służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.
- 2) Zorganizowano dla młodzieży koncert profilaktyczno-muzyczny w ramach projektu profilaktycznego w przedmiocie uzależnień pod nazwą: „Nie zmarnuj swojego życia” poruszającego problem uzależnień. W koncercie uczestniczyły 193 osoby.
- 3) W ramach działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 prowadzone były zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii w szczególności dla dzieci oraz spotkania z rodzicami/opiekunami w okresie styczeń-czerwiec oraz wrzesień-grudzień 2017 r.
- 4) W szkołach podstawowych i gimnazjalnych uczniowie, rodzice i nauczyciele zostali objęci dodatkową pomocą psychologiczną.
- 5) W ramach działań profilaktycznych promowano aktywne formy spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych. Zrealizowano następujące działania:
  - w okresie marzec-kwiecień odbyła się VII edycja rozgrywek w piłkę siatkową pn. „Liga Prezydencka w piłce siatkowej” z elementami profilaktyki uzależnień, w której uczestniczyło 120 uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych. Zajęcia odbywały się w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych w piątki, soboty i niedziele,
  - zorganizowano XIV edycję rozgrywek sportowych w piłce nożnej pn. „Liga Prezydencka w piłce nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień dla 80 uczniów oddziałów gimnazjalnych i szkół podstawowych. Rozgrywki sportowe odbywały się w okresie listopad-grudzień,
  - zorganizowano II edycję rozgrywek sportowych pn. „Mała Liga Prezydencka w piłce nożnej” z elementami profilaktyki uzależnień dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. W okresie listopad-grudzień odbyły się rozgrywki, w których uczestniczyło 40 uczniów,

- na boisku wielofunkcyjnym przy Szkole Podstawowej Nr 11, Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1, Szkole Podstawowej Nr 2 i Szkole Podstawowej Nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi, od 3 kwietnia do 31 października 2017 r. odbywały się pozalekcyjne zajęcia ogólnorozwojowe i sportowe w sekcjach sportowych: piłka nożna, piłka siatkowa, piłka koszykowa i piłka ręczna z elementami profilaktyki uzależnień, mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób aktywny, bezpieczny i ciekawy. Nadrzędnym celem była organizacja zajęć rekreacyjno-ruchowych i ogólnorozwojowych, kształtowanie umiejętności pracy w grupie, kształtowanie charakteru i silnej woli, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych, promowanie zachowań prozdrowotnych. W pozalekcyjnych zajęciach sportowych uczestniczyły dzieci i młodzież w liczbie dziennie średnio: w SP 2 – od 7 do 12, w SP 6 - od 7 do 12, w SP 9 – od 7 do 12, w SP 11 – 20.
- 6) Zorganizowano dla 798 uczniów oddziałów gimnazjalnych w szkołach podstawowych 421 uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu miasta Zduńska Wola (SP nr 4, 5, 9, 12, 13, Zespół Szkół Elektronicznych, Zespół Szkół Zawodowych Nr 1) warsztaty profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od substancji psychoaktywnych pt. „Technożycie świata utraconego – Moje Miasto – anatomia tragedii po alkoholu i narkotykach”. Celem warsztatów było uświadomienie i przedstawienie młodemu człowiekowi tragicznych skutków zażywania substancji psychoaktywnych. Podczas warsztatów wykorzystano m.in.:
- drewniane klocki do budowy makiety i drony bezprzewodowe z kamerą obsługiwane przez osoby wyposażone w algokogle i narkokogle,
  - film z kamer monitoringu miejskiego prezentujący wypadki, których sprawcami były osoby pod wpływem alkoholu i narkotyków,
  - ćwiczenie z wykorzystaniem fotela samochodowego z kierowcą do konsoli, pozwalające doświadczyć prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu lub narkotyków,
  - ćwiczenie z wykorzystaniem algokogli i narkokogli, służące do demonstarcji upośledzenia zmysłów po spożyciu alkoholu, zażyciu narkotyków, dopalaczy lub przedawkowania leków,
  - ćwiczenia obsługi sprzętu mechanicznego i elektronicznego służące ratowaniu człowieka i wzywaniu pomocy;
- 7) W ramach działań z zakresu profilaktyki wczesnodziecięcej dla 1645 przedszkolaków i uczniów klas „0” wystawiono 31 interaktywnych spektakli teatralnych, w formie bajek dotyczących zdrowego stylu odżywiania, rozróżniania i przewidywania konsekwencji dokonywanych wyborów, uczenia umiejętności odróżniania dobra i zła, właściwego zachowania – savoir vivre, bezpieczeństwa, tolerancji, ekologii.
- 8) Zorganizowano w miejscowości Ruda k. Sieradza 4-dniowy biwak integracyjny połączony z realizacją programu profilaktycznego z elementami socjoterapii dla 43 dzieci z rodzin z problemami uzależnień, niewydolnych wychowawczo, rodzin niepełnych i zastępczych, znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej. Opiekę sprawowało 5 nauczycieli. W programie biwaku znalazły się m.in.: zajęcia profilaktyczno-wychowawcze z elementami socjoterapii, sportowe, plastyczne, muzyczne, wycieczki, konkursy, ognisko,
- 9) Dla 36 uczniów z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień prowadzone były przez socjoterapeutę-psychologa w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń-

czerwiec i wrzesień-grudzień 2017 r. zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii. Socjoterapeuta objął pomocą 12 rodziców.

2.3. Informacja Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie za 2017 r. w zakresie realizowanych działań ujętych w Programie.

Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli, wynika, że w 2017 r.:

- 1) w ramach interwencji kryzysowej udzielono 551 porad dot. m.in. problemów wychowawczych, zaburzonych relacji w rodzinie, konfliktów małżeńskich, zaburzeń depresyjnych, problemów alkoholowych,
- 2) udzielono wszechstronnej informacji o możliwościach uzyskania pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej, pomocy w załatwianiu spraw urzędowych oraz przekazywano aktualne informacje na temat dostępnych miejsc specjalistycznej pomocy,
- 3) udostępniono telefon zaufania, pod którym informacji i porad udzielali pracownicy PCPR oraz POIK w Zduńskiej Woli, telefon czynny był całodobowo od poniedziałku do piątku.
- 4) wzięto udział w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w mieście Zduńska Wola,
- 5) rozpowszechniano informator o zjawisku przemocy wraz z wykazem instytucji udzielających pomocy i wsparcia,
- 6) prowadzono oddziaływania korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie. Program w wymiarze 64 godzin skierowany był do osób pełnoletnich, które nie radziły sobie z kontrolowaniem i opanowaniem własnych emocji oraz stosujących przemoc wobec swoich bliskich. Zajęcia w formie spotkań indywidualnych i grupowych warsztatów prowadziło dwóch specjalistów z zakresu pracy korekcyjno – edukacyjnej ze sprawcami przemocy w rodzinie. Do Programu zakwalifikowano 4 osoby, które także go ukończyły.
- 7) prowadzono Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zduńskiej Woli przy ulicy Dąbrowskiego 15, w którym zatrudnieni byli specjaliści prowadzący terapię zarówno z ofiarami jak i sprawcami przemocy.

**DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ**

Mirosława Jakubowska